

PREDAVANJA I RASPRAVA NA PLENARNOJ SJEDNICI

Najave novih projekata

Na realizaciju novih projekata utjecat će novi zakoni i bolje posložena uprava koja će brže i učinkovitije izdavati potrebne dozvole

Na plenarnoj sjednici održanoj odmah nakon svečanog otvorenja Sabora hrvatskih graditelja, čiji je moderator bio član Izvršnog organizacijskog odbora Sabora Andriano Petković, govorili su i zamjenici ministara, savjetnici, predstojnici i direktori odnosno članovi uprava velikih javnih poduzeća od kojih se očekuju znatna ulaganja koja bi mogla potaknuti gospodarski oporavak. Zato smo odlučili ta predavanja prikazati iscrpnije jer vjerujemo da bi mogla zanimati naše čitatelje.

Investicije u prometnu infrastrukturu

Plenarna izlaganja otvorio je dipl. ing. arh. Miro Škrkatić, zamjenik ministra pomorstva, prometa i infrastrukture, koji je naveo neke od aktualnih projekata u HAC-u (koridor V.c, Luka Ploče). Naglasio je da će i u ovome smanjenom investicijskom ciklusu HAC angažirati oko dvije milijarde kuna, a pritom će 48 posto financija osigurati iz vlastitih izvora, a 52 posto iz EU-ovih fondova. *Hrvatske ceste* također imaju projekte u pripremi (Pelješki most sa spojnim cestama i obilaznicom Stona), ponajprije one koji obuhvaćaju državne ceste. One će također znatan dio financija osigurati sufinanciranjem iz EU-ovih fondova. Riječ je o otprilike milijardi eura za sljedeće programsko razdoblje. Škrkatić je istaknuo važnost održivosti svih aktualnih projekata kako ne bi došlo do nepotrebnih zaduživanja. Kao najsloženiju temu i najveći izazov naveo je hrvatsku

željezničku infrastrukturu, paket-projekt koji obuhvaća i željeznički koridor RH2 koji povezuje Rijeku i mađarsku granicu, dakle i dionice željezničke pruge, ali i novi Krčki most te novi kontejnerski terminal na Krku i cijeli niz manjih projekata. Pritom je naglasio kako Europska komisija požuruje Ministarstvo u pripremi projekata jer sredstava ima dovoljno, ali čeka se samo na izradu projektne dokumentacije. Kao primjer naveo je 38 kilometara dugu dionicu pruge Dugo Selo – Križevci, projekt vrijedan 200 milijuna eura, gdje je priprema projekta trajala sedam godina, a implementacija četiri godine. Time

je istaknuo važnost izmjene zakonske regulative kojom bi se trebao stvoriti povoljan investicijski okvir s takvim uvjetima da priprema projekta ne traje dulje od četiri godine. Napomenuo je to da je manjkava i loša regulativa ono što nas koči u izradi projektne dokumentacije za takve projekte te je najavio izmjenu i dopunu regulative do nove godine. Jedan od izazova jest i lučka infrastruktura, naprimjer Projekt Rijeka Gateway vrijedan 200 milijuna eura. Tako veliki projekt mogao bi pozicionirati riječku luku na mjestu koje je možda izgubila tijekom Domovinskog rata. Što se tiče zračnih luka, Škrkatić je spomenuo to da bi svakako trebalo više ulagati i u manje zračne luke kao što su Split i Dubrovnik jer su u ovoj godini oboreni svi rekordi koji se tiču opsega putničkoga zračnog prometa, posebice u tim lukama.

Izlaganje Mire Škrkatića, zamjenika ministra pomorstva, prometa i infrastrukture

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2016

Pogled iz MGIPU-ove perspektive na razvoj i budućnost graditeljstva u RH

Skupu se obratio i doc. dr. sc. Milan Rezo, pomoćnik ministra graditeljstva i prostornog uređenja, koji je odmah obratio pozornost na tri strateška zakona koja je MGIPU donio od posljednjega Sabora hrvatskih graditelja, a to su Zakon o prostornom uređenju, Zakon o gradnji i Zakon o građevinskoj inspekciji. Cilj je uvođenja tih zakona urediti zemlju, društvo, ali i struku koje se tiču ti zakoni. Tijekom tri godine implementacije uočene su njihove prednosti i nedostaci, a u svibnju 2016. Ministarstvo je pokrenulo aktivnosti usmjerene na izmjene i dopune zakona koje nažalost nisu provedene s obzirom na političko stanje u državi. Zatim se osvrnuo na obveze Ministarstva i njegovo ustrojstvo te na problem zapošljavanja stručnoga kadra i najavio otvaranje novih radnih mjesta u Ministarstvu. Naglasio je to da je pripremljen nacrt konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvlaštenju i visini naknade, čiji je cilj razdvojiti ta dva procesa i time povećati statistiku izdanih akata o gradnji. Istaknuo je važnost implementiranja informacijskih tehnologija i GIS tehnologije u visokoobrazovnim ustanovama jer je razvoj Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU) i njegovih modula ključna reformska mjera iz Nacionalnog programa reformi 2016. ISPU je uspostavljen u svrhu prikaza i javne objave objedinjenih prostornih podataka, i to putem pojedinačnih modula (e-Planovi, e-Katalog, e-Dozvola, e-Arhiva planovi, e-Arhiva, e-Inspekcija, e-Nekretnine i drugi). Ministarstvo nastavlja s unapređenjem i nadogradnjom ISPU-a te nova inačica predviđa povezivanje sustava *eDozvola* sa sustavom *eGrađani*, uvođenje mogućnosti dodavanja priloga preko javnog portala, nadogradnju izvještajnog sustava i drugo. U

Izlaganje doc. dr. sc. Milana Reze, pomoćnika ministra graditeljstva i prostornog uređenja

2016. broj dana za rješavanje zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole spušten je na 36 (u 2015. taj je broj dana iznosio 69). Tijekom 2016. obavljene su pripreme za uspostavu modula *eArhiva* te je u tijeku odabir tvrtke koja bi izradila projektni zadatak. Putem modula *eArhiva* u ISPU-u evidentirat će se podaci vezani uz akte o gradnji s projektnom dokumentacijom, a tim projektom omogućuje se i izrada projekta odnosno modula *e-Inspekcija* jer je nužno digitalizirati arhivu da bi modul *e-Inspekcije* mogao zaživjeti. U sklopu MGIPU-a i DGU-a započela je implementacija Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (ZIS-a) koji je u punome produkcijskom radu u svih 108 zemljišnoknjižnih odjela i 112 katastarskih ureda Državne geodetske uprave u Hrvatskoj. Jedini preostali ured u koji ZIS još treba ući jest Gradski ured za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba (Katastar Zagreb), čija je provedba u tijeku. Započinjanjem produkcije ZIS-a u katastarskim uredima u službeni se uporabu stavljaju digitalni katastarski planovi. Ministarstvo je u listopadu objavilo poziv

za dostavu projektnih prijedloga za energetske obnovu višestambenih zgrada, s krajnjim rokom za podnošenje projektnih prijedloga od 90 dana. Projektima će se oživiti građevinski sektor jer osim 311 milijuna eura treba uračunati i sredstva investitora, što znači da će u iduću četiri godine u hrvatsko graditeljstvo biti uloženi dvostruki iznos, odnosno oko 620 milijuna eura. U studenome se planira objaviti poziv za dostavu projektnih prijedloga za energetske obnovu zgrada javnih ustanova koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja. MGIPU zajedno s Ministarstvom financija i Poreznom upravom aktivni je sudionik u izradi i provođenju Nacionalnog plana reformi vezanih uz uvođenje poreza na nekretnine te je u tijeku evidentiranje svih nekretnina na području jedinica lokalne samouprave i ažuriranje podataka o površinama, obveznicima plaćanja komunalne naknade i drugo (definirani su koeficijent stanja i koeficijent dobi kao dva nova koeficijenta u izračunu "jednostavnog" poreza na nekretnine koji će zamijeniti komunalnu naknadu). Također, do prosinca 2018.

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2016

planira se osnovati nova institucija, a provedba fizičkog spajanja katastarskih ureda i zemljišnoknjižnih odjela planira se provesti do prosinca 2020. godine.

Projekti vodnoga gospodarstva sufinancirani EU-ovim sredstvima

Mr. sc. Zoran Đuroković, generalni direktor *Hrvatskih voda*, na početku se obraćanja osvrnuo na velike infrastrukturne projekte iz prethodnoga programskog razdoblja (2007. – 2013.) koji su trenutačno u fazi izvođenja, a pri čijem su sufinanciranju velikim udjelom korištena sredstva iz europskih fondova (Slavonski Brod, Drniš, Osijek, Čakovec, Poreč i drugi). Realizirano je svih 199 milijuna eura iz europskih fondova. Procedure u resornim ministarstvima su se ubrzale, kao i protok informacija unutar samih *Hrvatskih voda*, čime su osigurani ažurnost i spremnost na pravodobno reagiranje da bi se sredstva koje nude europski fondovi realizirala na području RH. U idućemu programskom razdoblju (2014. – 2020.) osigurano je više od milijardu eura, a trenutačno se koristi više od 540 milijuna kuna za izradu projektne dokumentacije i

investicijskih studija, čime je projektantsko tržište dodatno oživljeno. U planu sljedećega programskog razdoblja, među ostalim, jest i izrada 75 idejnih projekata za pročišćavanje otpadnih voda ukupne vrijednosti 13 milijardi kuna, pri čemu je posebice važno naglasiti nužnost dobre suradnje projektantskog i izvođačkog sektora kako bi se sredstva iz europskih fondova iskoristila uz što manje gubitaka. Dosad 70 posto ukupnih sredstava za vodnokomunalne projekte vodoopskrbe i kanalizacije otpada na povlačenje sredstava iz europskih fondova, dok u projektima zaštite od poplava udio sredstava iz EU-ovih fondova doseže 85 posto. Važno je istaknuti to da su ove godine *Hrvatske vode* dobile Plan upravljanja vodnim područjima, čime je dodatno olakšano ostvarivanje zadanih ciljeva. Jedan od važnijih projekata zaštite od poplava jest i onaj Grada Karlovca, koji je potrebno realizirati za 120 milijuna eura, a koji će gradu Karlovcu omogućiti viši stupanj sigurnosti. Od ostalih EU-ovih projekata *Hrvatskih voda* važno je spomenuti i Projekt modernizacije lijevoobalnih savskih nasipa od Račinovaca do Nove Gradiške, u sklopu kojega se početak radova

planira već iduće godine. Naglašena je i potreba za ekološkom osviještenosti pri gradnji retencija i nasipa, pri čemu se pozajmišta materijala koriste između dvaju nasipa, odnosno iz okolnih područja, što je potrebno oblikovati kao prirodna staništa neovisna o opadanju i rastu vodostaja, a čime se održava bioraznolikost i prirodna ravnoteža u staništu. Na kraju je Đuroković istaknuo ključnu ulogu sinergije svih gospodarskih grana koje sudjeluju u projektima radi uspješnog povlačenja sredstava koje EU-ovi fondovi nude građevinskom sektoru RH.

HBOR i graditeljstvo

U ime HBOR-a govorio je Hrvoje Galičić, direktor u sektoru kreditiranja HBOR-a. HBOR je od osnutka više od 150 milijardi kuna uložio u hrvatsko gospodarstvo, no još je važnija činjenica ta, s obzirom na problematično razdoblje s kojim se svjetsko gospodarstvo suočilo u posljednjih sedam-osam godina, da je HBOR u zadnjih pet godina u investicijske aktivnosti ukupno uložio 36,6 milijardi kuna, od čega je 24,6 milijardi kuna bilo usmjereno u monoinvesticije. Unutar tih 24,6 milijardi kuna jest 6,8 milijardi kuna usmjerenih u turizam te 6,9 milijardi kuna usmjerenih u infrastrukturu, dakle dva sektora ključna za razvoj građevinskog sektora. Prema tome, može se naglasiti to da je HBOR u posljednjih pet godina građevinskome sektoru osigurao više od 10 milijardi kuna. Svoj kontinuirani rad i poslovanje unatoč teškome gospodarskom stanju HBOR objašnjava činjenicom da su početkom krize poslovali suprotno komercijalnim bankama i suprotno onome što se događalo na tržištu - snizili su kamatne stope te produžili rokove otplata kredita. Već od 2014. i 2015. i kroz poslovanje HBOR-a vidljiv je oporavak u gospodarskim aktivnostima, segment financiranja likvidnosti znatno je smanjen, a u posljednjih šest-sedam

Mr. sc. Zoran Đuroković, generalni direktor *Hrvatskih voda*

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2016

Hrvoje Galičić, direktor u sektoru kreditiranja HBOR-a

godina HBOR je znatno povećao svoje izravno financiranje. U sljedećih pet godina od HBOR-a se može očekivati barem desetak milijardi kuna usmjerenih u građevinski sektor, što znači da se otvara puno prostora za zajedničku suradnju i po pitanju domaćih infrastrukturnih projekata, i po pitanju EU-ovih projekata, i po pitanju izlaska domaćih građevinskih poduzeća na inozemna tržišta, što je ključno za njihov opstanak i poslovanje i gdje HBOR može biti bitan partner i potpora. Osim financiranja investicija, odnosno dugoročnog financiranja, pri čemu HBOR nudi financiranje i do 17 godina (u slučaju infrastrukturnih projekata taj rok može biti i dulji) uz povoljne kamatne stope, posebice kada se radi o EU-ovim projektima, HBOR nudi i financiranje obrtnoga kapitala te financiranje izvoznih projekata. Posebnu pozornost treba obratiti na nesposobnost financiranja pripreme projektne dokumentacije, s čime se susreće ne samo privatni sektor, već i javni, a pri čemu HBOR također može biti pouzdan partner. Osobito je važno naglasiti potre-

bu izlaska domaćih građevinskih poduzeća na inozemna tržišta, primjerice na tržišta na koja RH može lakše izići, a na kojima strani naručitelji osim same izrade projekta traže i financiranje projekta (zapadna i sjeverna Afrika, Azija), pa se tako otvara novi prostor za suradnju domaćih građevinskih poduzeća i HBOR-a. Galičić je istaknuo potrebu za kvalitetnim timskim radom te povezivanjem svih institucija da bismo u hrvatskome građevinarstvu napravili korak naprijed.

Osvrt na stanje u graditeljstvu RH s gledišta radne politike

Damir Percel, direktor Sektora za graditeljstvo i komunalno gospodarstvo HGK-a, u svojem je obraćanju kao veliki problem hrvatskoga graditeljstva istaknuo nedostatak stručne radne snage. Hrvatsko graditeljstvo ne može biti konkurentno bez stručnih radnika, a radnicima treba ponuditi dobre radne uvjete. Budući da je u potrazi za boljim radnim uvjetima domaća radna snaga većinom izišla na

inozemno tržište, hrvatsko graditeljstvo radnu snagu također mora potražiti na stranome tržištu. Pritom treba naglasiti to da strani radnici ne zamjenjuju i ne isključuju domaće, već čuvaju radna mjesta domaćoj radnoj snazi te osiguravaju zaposlenost za hrvatske pravne subjekte. Tu mjeru treba promatrati kao kratkoročnu te kao podlogu za srednjoročna rješenja o kojima se tek treba dogovoriti. U graditeljstvu RH kriza je nastupila nešto kasnije nego u drugim djelatnostima, sredinom 2009., i to zbog prirode građevinske struke. Naime, faza izvođenja radova ugovorenih prije krize prolongirala ju je nakratko, a u međuvremenu je kriza već zahvatila ostale djelatnosti. Od tada pa sve do 2014. graditeljstvo doživljava pad ukupnog prihoda i udjela u BDP-u,

Damir Percel, direktor Sektora za graditeljstvo i komunalno gospodarstvo HGK-a

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2016

pad aktivnosti te smanjenje broja zaposlenih. U posljednje dvije godine vidljivo je obilježje blagog rasta udjela u BDP-u, što svakako upućuje na poboljšanje stanja u građevinske sektoru. Od 2008. do 2015. broj građevinskih poduzeća koji posluju u RH prepolovio se. Godine 2015. provedena je analiza potreba za radnom snagom koja je pokazala to da 64 posto poduzeća traži radnike, a čak trećina poslodavaca izjasnila se da kada i nađu potrebnu radnu snagu, ona nije odgovarajuća ni dovoljno kvalificirana za rad. Statistički gledano, u 2008. ukupan broj zaposlenih u građevinske sektoru (tvrtke i obrti) iznosio je oko 147.000, a u evidencijama HZZ-a broj nezaposlenih građevinaru iznosio je oko 15.500, dok je u 2015. broj zaposlenih pao na otprilike 80.000 ljudi, a broj nezaposlenih digao se na oko 21.500. Na temelju tih podataka dolazi se do zaključka da dio radne snage radi u inozemstvu ili "na crno". Predloženo rješenje naglašava važnost toga da vlast prepozna problem te važnost dualnog obrazovanja i obrazovanja radne snage, što obuhvaća i srednjoškolsko obrazovanje, prekvalifikaciju, osposobljavanje u bilo kojem smislu, ali i cjeloživotno obrazovanje.

Stavljanje vojnih površina u funkciju

Tomislav Boban, predstojnik Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, okupljenima se obratio u sklopu panel-predavanja o stavljanju nepektivne vojne imovine u funkciju. Na početku je ukratko objasnio predmet djelovanja DUUDI-ja te je nabrojao tijela koja upravljaju državnom imovinom, a to su Državni ured za upravljanje državnom imovinom, Centar za restrukturiranje i prodaju te *Državne nekretnine d.o.o.* Pravni okvir djelovanja DUUDI-ja čine Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu RH, Strategija upravljanja i

Tomislav Boban, predstojnik Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom

raspolaganja imovinom u vlasništvu RH za razdoblje od 2013. do 2017. godine (s time da je u pripremi nova strategija za novo programsko razdoblje), godišnji Planovi upravljanja imovinom u vlasništvu RH te podzakonski akti (uredbe, odluke, pravilnici). DUUDI je tijekom 2014. i 2015. preuzeo 332 bivše vojne nekretnine ukupne površine veće od 50 milijuna četvornih metara.

U 2016. planira se preuzimanje manjeg broja nekretnina jer je većina bivših vojnih nekretnina već preuzeta. Bivše su vojne nekretnine veliki potencijal za realizaciju investicijskih projekata s obzirom na veliku površinu njihova obuhvata te njihov položaj na često vrlo atraktivnim mjestima. DUUDI jest ovlašten raspolagati samo nekretninama koje su upisane kao vlasništvo RH, odnosno ne raspolaže nekretninama koje su još uvijek upisane kao društveno vlasništvo ili općenarodna imovina. Kao pravna zapreka u raspolaganju nekretninama pojavljuju se i sporovi koji se vode čak i između jedinica lokalnih samouprava i države. Također,

pojavljuje se problem tzv. crnih rupa u katastru i zemljišnim knjigama, gdje je nemoguće pronaći česticu bivše vojne nekretnine. Prvi korak prema rješenju tog problema bila je Uredba o vojnom graditeljstvu donesena 23. listopada 2014. i koja je omogućila legalizaciju i evidentiranje izgrađenih bivših vojnih nekretnina u katastarske operatu i zemljišnim knjigama. Prema prostornoplanskoj dokumentaciji, vojne nekretnine nalaze se u zoni posebne namjene, čime je onemogućeno stjecanje preduvjeta za raspolaganje njima.

Od ostalih problema navedene su posljedice otuđenja i oštećenja imovine iz sastava bivših vojnih nekretnina te to što se pojedine bivše vojne nekretnine nalaze u minski sumnjivim područjima. Boban je govorio i o prethodnim radnjama koje je potrebno poduzeti kako bi se moglo raspolagati bivšom vojnom nekretninom, a to su upućivanje zahtjeva nadležnome državnom odvjetništvu uz provedbu uknjižbe prava vlasništva, pokretanje postupaka predaje u posjed

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2016

nekretnine u kojoj se nalaze korisnici bez pravne osnove, pokretanje postupaka brisanja zabrane raspolaganja i drugih zabilježbi, ishođenje potvrde MORH-a u skladu s Uredbom o vojnom graditeljstvu, nabava usluge ovlaštenog geodeta radi evidentiranja građevina, parcelacije zemljišta prema granici građevinskog područja te usklađenja katastarskog i zemljišnoknjižnog stanja, pribavljanje dokumentacije za novoformirane čestice, prikupljanje podataka o utvrđivanju i evidentiranju granice pomorskog dobra te suradnja s nadležnim ministarstvom i Županijskim povjerenstvom za granice pomorskog dobra kako bi se postupak utvrđivanja i evidentiranja pomorskog dobra ubrzao, pribavljanje podataka o uključenosti nekretnina u šumskogospodarsko područje od *Hrvatskih šuma d.o.o.* te upućivanje zahtjeva jedinicama lokalne i područne samouprave za izmjenu prostornog plana.

Istaknuto je to da bi najučinkovitija prenamjena bivših vojnih nekretnina bila ona u korist turizma (npr. Šepurine u Zadru, Zablache i kanal sv. Ante u Šibeniku, Krušćice u Rogoznici, vojarna Rogačić u Prevlaci, Lastovu i Visu). Među bivšim vojnim nekretninama koje su već prenamijenjene i stavljene u funkciju važno je spomenuti vojarnu *Kralj Tomislav* u Zagrebu, koja je 2008. dodijeljena u vlasništvo Zagrebačkoj nadbiskupiji za potrebe Katoličkog sveučilišta, vojarnu *Bribirski knezovi* u Šibeniku, čiji je dio 2010. dodijeljen u svrhu izgradnje Katoličkog školskog centra *Sveti Mihovil*, a dio je 2015. dodijeljen Ministarstvu branitelja u svrhu izgradnje Veteranskog centra, bivšu vojarnu *Fran Krsto Frankopan* u Koprivnici, koja je 2011. dodijeljena u vlasništvo Gradu Koprivnici u svrhu izgradnje sveučilišnog kampusa, te bivše vojno odmaralište *Kupari* u Župi dubrovačkoj za koje je 2016. zaključen Ugovor o realizaciji projekta *Kupari* i očekuje se da taj investicijski projekt krene u realizaciju u 2018. godini.

Postupanja Državne geodetske uprave kao podrška investicijama u RH

Dr. sc. Danko Markovinović, ravnatelj DGU-a, održao je izlaganje u kojemu se osvrnuo na otvorena pitanja koja muče i građevinsku i geodetsku struku. Među ostalim, naglasio je integriranje geoprostornih podataka u svrhu boljeg iskorištavanja državnih resursa i pružanja usluge hrvatskim i EU-ovim institucijama iz područja javnog sektora geoinformacija kao dio misije DGU-a. Od posebnih ciljeva DGU spominje podršku i razvoj NIPPA (Nacionalne infrastrukture prostornih podataka) prema EU-ovoj direktivi, povezivanje temeljnih registara u Republici Hrvatskoj, uspostavu katastra infrastrukture te uspostavu katastra zgrada. Markovinović je najavio i novi set za RH – DOF 2 u mjerilu 1 : 2000 i prva LIDAR snimanja na teritoriju RH. DGU je među prvima implementirao 3D prikaz RH u re-

giji, koristeći DOF 5 koji korisnicima omogućuje to da svoje podatke učitaju u sustav geoportala. Istaknuo je važnost ZIS-a (Zajedničkog informacijskog sustava) u današnjem i budućem projektiranju. ZIS objedinjuje podatke katastra i zemljišnih knjiga i jedan je od preduvjeta za skraćivanje i pojednostavljenje evidentiranja podataka. Kao glavne koristi ZIS-a naveo je transparentnost i promjenu poslovnih procesa, *One Stop Shop* odnosno vezu prema postojećem zemljišnoknjižnom i katastarskom sustavu, čiji je cilj poboljšati razinu kvalitete i brzinu pružanja usluga korisnicima i građanima, te DGE (Digitalni geodetski elaborat). Najavio je strateški projekt katastarskih izmjera, pri čemu je potrebno riješiti imovinsko-pravne odnose. Danas 102 katastarske izmjere čekaju na izlaganje u zemljišnu knjigu, a u sljedeće tri godine iz državnog proračuna osigurano je oko 55 milijuna kuna za katastarske izmjere. Markovinović se osvrnuo i na ukupan broj zaprimlje-

Dr. sc. Danko Markovinović, ravnatelj DGU-a

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2016

nih geodetskih elaborata iz kojih je jasno vidljiv napredak u području investicijskih projekata jer i broj zaprimljenih elaborata vidljivo raste od 2014. do danas. DGU je prva državna institucija koja je na temu *Organizacija, modernizacija i informatizacija prostornih podataka u Moldovi* dobila *Twinning* projekt u RH (kao *Junior partner*) koji je uspješno završen, a pokazao je sposobnost izlaska na inozemno tržište jer su korisnici projekta BIH, Crna Gora, Kosovo, Albanija, Srbija i Makedonija. Markovinović je također naglasio potrebu zajedničkog rješavanja dužnosti pri izradi strategije i planiranju nacionalnih programa, suradnju svih institucija i struka pri izradi i donošenju zakona te važnost fokusa na EU-ove projekte i podizanje odgovornosti na najvišu razinu uz kontrolu kvalitete i cijene.

Strabagovih 20 godina u Hrvatskoj

Plenarna izlaganja zaključio je Marko Milardović, predstavnik Uprave *Strabaga*, glavnog sponzora ovogodišnjeg Sabora. Kratkom je prezentacijom opisao područja djelatnosti tvrtke te njezinu misiju i vrijednosti. Predstavio je bivše i aktualne projekte *Strabaga* u RH.

Marko Milardović, predstavnik Uprave *Strabaga*

Panel-diskusija

Prvi je put na Saboru hrvatskih graditelja održana panel-diskusija koju je moderirao Andriano Petković i koja je izazvala veliku raspravu, što pokazuje da su hrvatski graditelji željni stručne rasprave i konstruktivne kritike.

U uvodu u panel-diskusiju *EU i hrvatsko graditeljstvo – izazovi, prilike i mogućnosti* Branko Baričević, predstavnik Europske komisije u Hrvatskoj, govorio je o planu ulaganja za Europu. Prema njegovu mišljenju, od presudne važnosti za razvoj hrvatskog graditeljstva upravo je iskorištavanje nepovratnih sredstava iz EU-ovih fondova. Kao glavnu prepreku tomu vidi nemogućnost samofinanciranja hrvatskih graditelja u iznosu od 15 do 20 posto pa je do danas čak 300 milijardi eura ostalo neiskorišteno, a zakonska obveza nalaže da se iskoriste do 2020. godine. Obrazložio je i plan ulaganja za Europu, kojim su Europska komisija i Europska investicijska banka donijele zakonsku normu unutar Unije, koja se temelji na sljedeća tri stupa: europskom fondu za strateška ulaganja, savjetodavnoj potpori te regulatornoj sigurnosti i uklanjanju prepreka za ulaganje. Plan vanjskih ulaganja uključuje 78 milijardi eura poticaja za Afriku i Bliski istok, čime bi se proširilo tržište i za hrvatske i za europske tvrtke, ali i regulirao priljev imigranata u Europu. Na početku panel-diskusije Joško Mikulić, predsjednik Uprave *Viadukta*, jedne od vodećih građevinskih tvrtki, podijelio je svoje mišljenje o hrvatskome graditeljstvu. Predstavio je *Viaduktove* projekte i govorio o mjerama za povećanje konkurentnosti i bolje iskorištavanje sredstava iz EU-ovih fondova. Smatra kako je najveći problem građevinskog sektora velika nereguliranost. Uvjeti poslovanja i tržišnog natjecanja trebali bi biti jednaki za sve. Zbog pogodovanja domaćemu građevinarstvu, ukinute su licencije, što je dovelo do drastičnog povećanja broja

Branko Baričević, uvodničar panel-diskusije

malih tvrtki, no problem nastaje kada se one pozivaju na tuđu tehničku i financijsku sposobnost i na taj način dobivaju natječaje. Također, problem vidi u nekoordiniranosti nadležnih ministarstava koja međusobno sabotiraju projekte te smatra da je za iskorištavanje EU-ovih fondova neophodna politička odluka. Predlaže da iskorištavanje fondova postane nacionalni prioritet, čime bi se riješio i gorući problem nezaposlenosti. Zvonimir Sever, predsjednik Hrvatske komore inženjera građevinarstva, govorio je o perspektivnim projektima koji nisu realizirani zbog nezainteresiranosti nadležnih institucija, a kao primjer naveo je hidroelektranu u Dubrovniku, čija je izgradnja, unatoč već dogovorenome sufinanciranju iz EU-ovih fondova, obustavljena zbog prosvjeda ekoloških udruga. Napomenuo je to kako je Hrvatska komora inženjera građevine 2010. dala smjernice za provođenje javne nabave inženjerskih usluga, a 2016. objavljeno je drugo izdanje koje je usklađeno s europskom direktivnom i zakonima. Prema Severu, potrebno je donijeti zakonska rješenja za linijske objekte kako bi investicije mogle započeti. Prof. dr. sc. Neven Kuspilić, dekan Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pokrenuo je raspravu na temu znanosti i obrazovanja. Smatra kako

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2016

su znanost i visoko školstvo ključni za opstanak, razvoj i konkurentnost hrvatskog graditeljstva. Uloga akademske zajednice od iznimne je važnosti u rješavanju problema. Pokrenuo je akciju edukacije srednjoškolaca jer smatra da je srednja škola jedan od preduvjeta u stvaranju dobrih inženjera. Također, nužno je poticati inovacije.

Potom je publika počela postavljati pitanja. Prvi je pitanje postavio prof. dr. sc. Meho Saša Kovačević, koji se dotaknuo aktivnosti koje se provode na fakultetima i naglasio to kako je njegova želja da skup završi konkretnim inicijativama. Na to je Zvonimir Sever naglasio kako suradnja s Građevinskim fakultetom u projektima postoji te kako su kolege članovi Komore. Prof. dr. sc. Neven Kuspilić i Joško Mikulić također su podržali ideju suradnje Građevinskog fakulteta i Komore.

Mirko Habijanec, predsjednik Uprave *Radnika d.d.* iz Križevaca, zaključio je kako su glavni problemi hrvatskoga građevinarstva loša organizacija te nesređeni propisi i zakoni. Smatra kako opći nered nastaje jer se svatko može javiti na natječaj. Prema njemu, poslove treba dati tvrtkama koje imaju više zaposlenih i stabilan sustav. Kao poraznu činjenicu naveo je javni dug koji je veći nego ukupan doprinos cijeloga građevinskog sektora. Kao jedan od uzroka

Panelisti *Sabora hrvatskih graditelja 2016*

slabog razvoja struke vidi i zastarjeli sustav obrazovanja.

Danica Jelinić iz tvrtke *Beton Lučko d.o.o.* navela je probleme u proizvođačkoj djelatnosti građevinskog sektora, od donošenja prostornih planova do izostanka suradnje među državnim uredima. Također smatra da bi trebalo raditi po hrvatskim normama, kako bi do izražaja došla upotreba domaćih materijala i proizvoda. Dragan Blažević, predsjednik Hrvatskog saveza građevinskih inženjera, smatra da je za hrvatsko građevinarstvo nužan nacionalni konsenzus kako bi poduzeća koja se prijavljuju na javne natječaje u sklopu svih pozitivnih hrvatskih i eu-

ropskih propisa bila konkurentna. Smatra da se vlada treba pozabaviti aktualnim problemima kako bi se domaćim tvrtkama dala prednost. Neven Kuspilić demantirao je navode da je obrazovni sustav previše tradicionalan, čemu u prilog govore uspješni rezultati studenata.

Fani Bojanić iz *Hrvatskih voda* smatra kako trebaju postojati smjernice o javnoj nabavi te veća suradnja znanstvenih institucija i struke.

Zaključak panel-diskusije bila je zapravo želja da svi prijedlozi dođu do nadležnih institucija, što bi rezultiralo boljim propisima.

Detalji s rasprave na panel-diskusiji

